Hvordan skrive EN BOK

En samling av Skriveguidens artikler om skriveprossen fra begynnelse til slutt

Skriveguiden

HVORDAN SKRIVE EN BOK

skrevet av Martine Rånes for Skriveguiden

www.skriveguiden.com

Innholdet i denne e-boken er kun ment som inspirasjon, informasjon og tips, basert på mine egne erfaringer og preferanser. Dette er ingen fasit for hvordan en bok skal skrives eller hvordan skriveprosessen må gjennomføres.

Innholdet i boken vil oppdateres årlig, for å få med nye artikler som legges til nettsiden.

Det er ikke tillatt å dele eller gjengi innholdet i boken uten tillatelse fra Skriveguiden.

Copyright © 2018 – Skriveguiden

2. utgave © Mars 2021

INNHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKSJON	**4**
VALG AV SJANGER	**5**
VALG AV SYNSVINKEL	**7**
HVOR LANG BØR BOKEN VÆRE?	**10**
HVORDAN LAGE EN ENKEL DISPOSISJON	**11**
HVORDAN SKRIVE EN SCENE I ET KAPITTEL	**14**
6 TIPS FOR Å SKRIVE EN BOK	**17**
PLANLEGG OG SKRIV EN BOK MED 9 ENKLE STEG	**18**
HVORDAN SKRIVE GOD DIALOG	**22**
10 FEIL DU MÅ UNNGÅ NÅR DU SKRIVER DIALOG	**25**
HVORDAN INTRODUSERE HOVEDKARAKTEREN	**27**
LAG MINNEVERDIGE KARAKTERER	**30**
LAG SKURKER FOLK ELSKER Å HATE	**34**
FRYKT- OG PERSONLIGHETSTYPER	**36**
ULIKE TYPER KONFLIKTER I BØKER	**42**
KREATIVE SKRIVEØVELSER	**44**
SKRIV SOM OM INGEN SKAL LESE DET	**46**
BLI KJENT MED KARAKTERENE DINE	**48**
NYTTIGE RESSURSER	**51**

INTRODUKSJON

Så du ønsker å skrive en bok, men du vet ikke helt hvor du skal begynne? Vel, i denne boken har jeg samlet artikler fra Skriveguiden med tips og informasjon som kan være nyttig for deg som grubler på en bokidé du ønsker å lage en bok ut av.

Mitt navn er Martine og jeg driver nettsiden Skriveguiden - en informasjons- og inspirasjonsblogg for deg som liker å skrive og er glad i å lese bøker. Jeg er glad i å skrive og lese bøker selv, og ønsker derfor å inspirere andre til å skrive bøker og lese bøker også.

Før du begynner skriveprosessen er det flere ting du bør avklare.

- Hvilken sjanger skal man velge?
- Hvor lang skal boken være?
- Hvordan bygger man gode og interessante karakterer?
- Fra hvilken synsvinkel bør handlingen skrives?
- Hvordan planlegger man boken fra begynnelse til slutt?

Alt dette og mye mer, vil du finne svar på i løpet av denne e-boken.

Martine

VALG AV SJANGER

Du har bestemt deg for å skrive en bok, men hva nå?

Det første spørsmålet du bør stille deg er: **«Skal jeg skrive fiksjon eller faglitteratur?»**

En av de viktigste avgjørelsene man tar i begynnelsen av et bokprosjekt er å bestemme seg for hvilken sjanger man ønsker å skrive innen. Hver sjanger har sine egne guider og retningslinjer, og disse bør følges for å oppnå en bra og spennende historie, som fanger nettopp den lesergruppen du ønsker å nå ut til.

Ønsker du å skrive en bok med romantikk som hovedingrediens, og ønsker å fange lesere som oppsøker nettopp denne sjangeren, er det viktig at du gir leserne det de ønsker. Velger du å skrive krim i stedet, bør du følge kriteriene for hva som definerer en krim.

Klarer du å gi leserne det de vil ha, vil de ikke klare å legge fra seg boken før de har lest ut siste side. Det er bare fantasien som setter grenser for hva slags typer historier du kan skrive.

Fiksjon (skjønnlitteratur)

– er ikke nødvendigvis basert på virkelighet eller fakta, og er mer eller mindre oppdiktede historier. Man skiller mellom tre typer fiksjon:

Realistisk fiksjon

Oppdiktede historier som faktisk kan skje. Hendelser, personer og steder kan være ekte. Det kan også hende at det som skjer i historien faktisk kan skje eller alt har skjedd.

Krimbøkene om Harry Hole (Jo Nesbø), Sherlock Holmes (Arthur Conan Doyle) og Hercule Poirot (Agatha Christie) er eksempler på fiksjon som er oppdiktet, men som faktisk kan skje i virkeligheten.

Historisk fiksjon er et annet eksempel på realistisk fiksjon, hvor forfatteren blander ekte historiske hendelser med oppdiktede karakterer og historier. Et eksempel her er Diana Gabaldons «**Outlander**» serie, som inneholder elementer av sci-fi, hvor hovedpersonen Claire reiser tilbake i tid i Scotland, men som også inkluderer ekte historiske hendelser som Slaget ved Culloden.

Ikke-realistisk fiksjon

Dette er historier som ikke er virkelighetsbaserte, og som ofte er basert på myter og alternative verdener, og inneholder oppdiktede vesener. Eksempler på bøker som er ikke-realistisk fiksjon er Harry Potter (J. K. Rowling), The Lord of the Rings (J. R. R. Tolkien) og A Court of Throns and Roses (Sarah J. Maas). Forfatterne av disse bøkene har alle bygget hver sine universer, som leserne får bli en del av.

Halv-fiksjon

Dette er historier som ofte er basert på en sann historie. Det er ofte slik at forfattere hevder at en historie er sann, men pynter på sannheten ved å legge til og fjerne hendelser som er med på å gjøre den mer fortellervennlig.

Innen fiksjon finner du følgende sjangre:

- Science fiction
- Fantasy
- Krim, mysterie og spenning
- Barnebøker
- Romantikk
- Historisk
- Sex/Erotikk
- Krig/militær
- Ungdomsfiksjon m.fl.

Faglitteratur

– er ikke fiksjon, og vi som lesere forventer av faglitterære tekster at det som blir hevdet om virkeligheten i dem, er sant eller i hvert fall sannsynlig på det tidspunktet teksten ble til.

Eksempler på faglitteratur er:

- Biografier og memoarer
- Geografi og reisebøker
- Selvhjelpsbøker
- Mat og drikke bøker
- Filosofi og idéhistorie

VALG AV SYNSVINKEL

Alle historier fortelles fra en synsvinkel, men hvilken synsvinkel bør man velge når man skriver en bok, og hva er egentlig forskjellene på de ulike synsvinklene?

En vanlig nybegynnerfeil mange gjør er å blande ulike synsvinkler underveis i et kapittel. Dette svekker forfatterens troverdighet og kan føre til at leseren mister kontakten med hovedpersonen. Det er derfor viktig at man holder seg til den synsvinkelen man har valgt. Dersom man ønsker å fortelle historien til flere ulike karakterer bør man klart skille karakterene fra hverandre ved å gi dem hver sine kapitler.

I dette kapittelet vil jeg forklare forskjellene på ulike synsvinkler og vise fallgruvene mange faller i innen hver enkelt type synsvinkel.

PERSONAL OG AUTORAL SYNSVINKEL

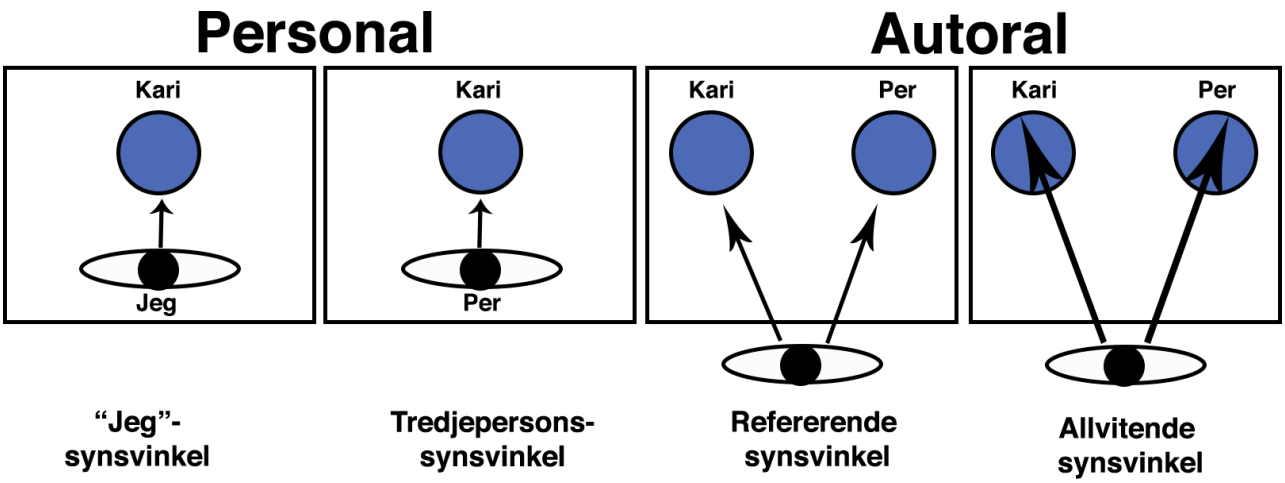

Personal:
Forfatteren ser ut av personen(e).

To hovedtyper:

- **1. person (Jeg):**
  Fortelleren snakker i «jeg»-person, og man får høre personen(e)s tanker og følelser. Forfatteren og «jeg»-personen behøver ikke være samme person.

  Denne synsvinkelen er veldig vanlig i fiksjonsskriving. Synsvinkelen er begrenset i den grad at fortelleren har begrenset innsikt i handlingen og gjerne kun ser hovedpersonens tanker og følelser, og ikke alle de andre karakterene i boken.

Fortelleren kan ikke være over alt i handlingen og får derfor ikke med seg alt som skjer. Man får dermed høre én side av historien.

Noen forfattere velger å bruke 1. person synsvinkel for å kunne overraske leseren, gjennom for eksempel dagbok-innlegg, ettersom at fortelleren kan være upålitelig, og deres versjon av handlingen kanskje ikke viser hele sannheten.

- **3. person (Han, hun, det, de):**
  Forfatteren har innblikk i alt hovedpersonen tenker, føler og opplever, men handlingen er som regel skrevet gjennom han/hun. 3.person kan være allvitende og begrenset. Dersom man skriver om flere ulike karakterer i en bok, kan det være lurt å kun forholde seg til én person per kapittel, og heller gi karakterene hver sine kapitler, slik at man klarer å skille tankene og handlingene deres fra hverandre.

Autoral:
Forfatteren ser inn og på personen(e).

Fortelleren står utenfor fortellingen og ser inn eller på handlingen, men er ikke selv en del av den. Autoral synsvinkel skrives gjerne i 3. person med Han/Hun.

To hovedtyper:

- Refererende (du):
  Fortelleren ser alt tett på hovedpersonen, men vet ikke personens tanker og følelser. Fortelleren er mer som en «flue på veggen». Denne synsvinkelen er ikke så vanlig i fiksjon, men mer vanlig i lyrikk og spill.

- **Allvitende (han/hun/de):**
  Fortelleren ser og vet alt. Ser alt utenfor personen, men kjenner personens tanker og følelser, og kan være på flere steder på en gang.

FALLGRUVER VED DE ULIKE SYNSVINKLENE

- **1.person:**
  - **Hovedpersonen er for «perfekt».**
    Ofte blir de uperfekte karakterene likt bedre. Leseren ønsker å kjenne seg igjen i og finne menneskelig feil i karakterene man leser om. Lag en interessant hovedperson, med feil og mangler, og med gode og dårlige sider. Gå i dybden på karakteren og bli kjent med hva som driver karakteren fremover.

- **Fortelleren forteller, men viser ikke handlingen.**
  Mange gjør den feilen at de blir værende for mye inne i hodet på karakteren, for å forklare hva personen tenker og føler om en situasjon. Selv om tanker og følelser kan være viktig til en viss grad, så er det handlingen og hva karakteren gjør som er det viktigste og mest interessante. Vis – ikke fortell.

- **3.person:**
  - **Forfatteren skriver for mye om følelsene og tankene til personene i handlingen.**
    Å hoppe inn hodene til flere forskjellige karakterer kan fort bli både slitsomt og rotete å forholde seg til, og det er derfor lurt å begrense dette. Vis følelser og tanker gjennom handlinger.

Test gjerne ut forskjellige synsvinkler og prøv deg frem med hva som passer din historie. Hvis du står fast og føler at du ikke kommer videre, er det kanskje fordi du skriver fra feil synsvinkel.

Bare husk at dersom forfatteren deler alt personene tenker til enhver tid, vil dette fjerne spenningen og mysteriene i historien, så ikke avslør mer enn nødvendig.

HVOR LANG BØR BOKEN VÆRE?

Et problem mange opplever når de bestemmer seg for å skrive en bok, er at de ikke vet hvor langt de bør skrive for den sjangeren eller typen bok de ønsker å skrive. Det første du da burde gjøre er å sette deg inn i hva som er vanlig lengde på ulike sjangre.

LENGDE PÅ ULIKE TYPER BØKER

- Under 10.000 ord: Brosjyre
- Under 20.000 ord: Kort fortelling (vanligvis mellom 5.000-10.000 ord)
- 20.000 – 50.000 ord: Novelle
- 40.000 – 50.000 ord: Faglitteratur (brukbar lengde)
- 60.000 – 70.000 ord: Faglitteratur (lengre faglitterær bok)
- Over 50.000 ord: Roman (vanligvis mellom 80.000 og 100.000 ord)

Det finnes så klart eksempler på forfattere som ikke følger denne guiden, men hvis dette er din første bok, og du ønsker å få den publisert, kan det være lurt å holde seg innenfor disse rammene. Mange forfattere gir gjerne ut litt kortere bøker til å begynne med og øker så lengden på bøkene sine etter at lesere har blitt kjent med deres bøker og skrivestil.

Et eksempel på dette er Harry Potter bøkene av J.K. Rowling. Den første boken, **Harry Potter and the Philosopher´s Stone**, er 77.325 ord lang, mens den lengste boken i serien, **Harry Potter and The Order of the Phoenix,** er på hele 257.154 ord!

LENGDE PÅ KAPITLER

Hvor langt bør egentlig et kapittel være? Vel, det kommer helt an på både sjanger og hver enkelt bok. Alle kapitlene i en bok må ikke være like lange.

En scene i en bok er gjerne på rundt 1500 ord (4-5 sider), og det er vanlig å ha et par scener med i hvert kapittel, så mellom 1500 og 3000 ord er en grei lengde på et kapittel.

Dette er ingen fasit, så prøv deg frem med hva som passer til boken din.

HVORDAN LAGE EN ENKEL DISPOSISJON

HVA ER EN DISPOSISJON?
En disposisjon fungerer som en slags plan for fortelling din, som viser handlingsløpet med grove trekk. En disposisjon er gjerne stikkord om hva det skal handle om.

Det finnes ingen rett eller gal måte å lage en disposisjon på, og hver enkel forfatter må finne den metoden som fungerer for seg selv. Noen velger å ikke lage noen disposisjon og bare sette seg ned for å skrive fortellingen, men da må forfatteren ofte omskrive boken flere ganger i ettertid. Ved å lage en plan på forhånd og bruke mye tid på dette i begynnelsen sparer du deg selv for mye arbeid i etterkant med å rette opp i eventuelle feil eller endringer.

HVORFOR LAGE EN DISPOSISJON?

- Det kan gjøre det mindre skummelt å begynne å skrive på selve historien.
- Du har et kart du kan følge mens du skriver. Dette gir deg en mulighet til å løse problemer med handlingen før du har kastet bort masse tid med å skrive deg bort fra handlingen.
- Du kan legge til rette for sluttscenen fordi du vet hva som skal skje. På denne måten kan du forberede leserne for scener som kommer senere i handlingen.
- For enkelte sjangre som krim og mysterier, er det viktig å planlegge handlingen på forhånd for at alle detaljene skal komme sammen til slutt.

MINE BESTE TIPS FOR DEG SOM VELGER Å LAGE EN DISPOSISJON:
Bli kjent med deg selv og finn ut hvilken metode som fungerer best for deg.

Ikke kast bort tiden på at disposisjonen skal se perfekt ut, så lenge du forstår den selv.

Ikke bli fanget av din egen disposisjon. Det er lov til å endre på disposisjonen underveis i skriveprosessen dersom du finner ut at noe ikke fungerer når du skal skrive selve scenen. Hvis du for eksempel ikke klarer å skrive deg videre fra kapittel 7 til kapittel 8, fordi du skrev i disposisjonen at en bestemt handling skulle skje, og du ikke klarer å skrive denne scenen, fjern hele scenen og kom opp med noe nytt som fungerer.

SLIK GJØR DU DET: (Samle alt i en liste.)

- Ha gjerne en idémyldring før du begynner på disposisjonen.
  La fantasien flyte fritt og kom opp med en hel haug med idéer og skriv dem ned. Ha alltid noe å skrive på med deg (skrivebok, mobil eller datamaskin), slik at du kan skrive ned plutselige idéer eller inspirasjon du møter på.
- Hvem er din hovedperson?
  Skriv litt om han/henne. (Det er mulig å ha flere hovedpersoner, men dette gjør det mer komplisert å skrive. Hvis du allikevel velger å ha flere hovedpersoner, skriv litt om hver enkelt person.)
- Hva er problemet eller målet?
  Vanligvis handler en bok om et viktig problem som hovedpersonen må løse eller et mål personen må oppnå. Skriv det ned. Hva er det viktigste i livet til hovedpersonene din akkurat nå? (Hvis det ikke er viktig for hovedpersonen din, se etter et annet problem eller mål! Hvis ikke hovedpersonen bryr seg om å løse problemet, vil ikke leserne gjøre det heller og miste interessen.) Når du føler deg klar for å skrive disposisjonen, forsøk å svare på følgende spørsmål:
- Hvilke vanskeligheter gjør det vanskelig for hovedpersonen å løse problemet eller målet? (Hvis det er for enkelt å løse det, vil historien bli kort.) Skriv en liste.
- Hvor og når finner handlingen sted?
  Er det i Oslo på 1990-tallet? På en annen planet i en fjern fremtid? Sted og tid er viktig, og for å gjøre handlingen troverdig må man gjøre undersøkelser om dette.
- Hva slag type bok skriver du?
  Er det barnebok? Drama? Krim? Fantasy?
- Hva er de viktigste hendelsene som vil drive hovedpersonen fremover (eller bakover) mot å løse det sentrale problemet eller oppnå målet med handlingen.

For hver av de viktige hendelsene i listen du nettopp skrev, se for deg en scene (eller scener). Hver scene burde alltid ha en mening. Den bør enten hjelpe hovedpersonen fremover mot sitt mål, eller bakover som en hindring eller tilbakesteg. Ved å bevege karakteren litt frem og tilbake og gjøre det vanskeligere, vil det gjøre handlingen mer spennende og leserne blir muligens mer emosjonelt engasjert. Dersom en scene ikke har noen mening for handlingen, fjern den.

For hver av scenene, skriv kort ned svarene til følgende spørsmål:

- Hvilke karakterer er med i denne scenen?
- Fra hvem sin synsvinkel foregår handlingen? (hvilken karakter)
- Hvor foregår scenen?
- Hva skjer?
- Hva oppnår scenen for handlingen i boken? Flytter det hovedpersonen fremover mot sitt mål eller vekk fra det?

Se for deg at du skriver baksiden av boken. Skriv et sammendrag på 1-2 setninger om bokens hovedidé. Dette sammendraget bør inneholde en karakter eller karakterer som er viktige, samt problemet eller målet i boken. Dersom du ikke klare å fokusere handlingen ned i 1-2 setninger, er idéen din muligens ikke fokusert nok og du bør jobbe mer med den før du begynner å skrive.

Eksempler:

- Gutt finner ut at han egentlig er en trollmann og blir sent for å gå på trollmannsskole, hvor han må kjempe mot den ondeste mørke trollmannen gjennom tidene.
- En detektiv må løse en rekke brutale mord i et kloster.
- En kvinne flytter til den andre siden av landet for å studere og møter en person som vil endre livet hennes for bestandig.

Se over scenen du har planlagt så langt. Er de plassert i riktig rekkefølge? Hvilke andre scener trenger du for å fortelle din karakters kamp med problemet eller målet han/hun jobber mot. Fyll ut de manglende delene. Fjern scener som det ikke er behov for. Plasser handlingen i best mulig rekkefølge for å få flyt.

Det var det – du har nå en disposisjon!

Ikke vær redd for å gjøre endringer og forbedringer underveis i skriveprosessen. Historien kan ta uventede retninger som du ennå ikke har tenkt ut, så skriv med et åpent sinn og vær åpen for forandringer.

HVORDAN SKRIVE EN SCENE I ET KAPITTEL

En novelle eller roman er grovt sett delt opp i kapitler hvor hvert kapittel inneholder flere scener, som igjen inneholder avsnitt.

Du som forfatter må hele tiden engasjere leserne og gi de emosjonelle reaksjoner på det de leser. Hvis du skriver innen romantikk-sjangeren, må du gi leseren følelsen av å bli forelsket selv. Skriver du krim eller en thriller, må du gi leseren frysninger nedover ryggraden og følelsen av at de nærmest selv er i fare.

En god scene inneholder:

- En følelse av tid og sted
- En meningsfylt konflikt
- Handling og dialog
- Et mål hvor helten eller skurken ønsker å oppnå noe
- En avslutning som gjør at leseren blar videre til neste kapittel

Spørsmål du bør stille deg når du skal skrive en scene er:

- Hva behøver å skje i denne scenen?
- Ville historien blitt endret hvis scenen ble utelatt?
- Hvem må være med i scenen?
- Hvor skal scenen finne sted?
- Hva er det mest overraskende som kan skje i denne scenen?
- Er dette en lang eller kort scene?

Følgende metode for å strukturere handlingen i fortellingen, er hentet fra boken **Techniques of the Selling Writer** av Dwight Swain. Boken kom originalt ut i 1965, men er like aktuell for forfattere selv i dag. Dette er en slags instruksjonsbok for de som ønsker å skrive og selge fiksjon, og gir leseren ferdigheter til å skrive en bok og gi den ut.

Dwight Swain mener at handlingen i en bok kan deles opp i Scener og Fortsettelsen på scener. Begge disse er i realitet scener, men de har hver sin funksjon. En Scene bygger opp handlingen, mens Fortsettelsen er en slags reaksjon på det som skjedde i den første scenen.

En **Scene** kan deles opp i tre deler:

1. Mål
2. Konflikt
3. Katastrofe

Fortsettelsen kan også deles opp i tre deler:

1. Reaksjon
2. Dilemma
3. Beslutning

Som du ser så inneholder de to scenene forskjellige motivasjoner for karakteren.

Mål: Målet er hva karakteren din ønsker å oppnå i begynnelsen av scenen. Dette målet må være definerbart og spesifikt, og er det som gjør karakteren din proaktiv i sine handlinger. Det er uinteressant å lese om en passiv karakter som bare sitter og venter på at noe skal skje. Karakteren din må gå etter målet sitt selv. Få leserne til å identifisere seg med karakteren, da dette vil gjøre han mer interessant.

Konflikt: Ingen sa at karakteren din skulle nå målet sitt uten motgang. Du må lage hindringer i scenen som gjør det vanskelig for karakteren å nå målet. Hvis det ikke er noen konflikt vil det bli kjedelig å lese, men med konflikt, vil leseren bli engasjert i konflikten også.

Katastrofe: En katastrofe er når karakteren din ikke når målet sitt. Å vinne hver gang er kjedelig. Hvis scenen slutter med at karakteren når målet sitt er det ingen grunn for at leseren skal bla videre. Avslutt scenen med noe dramatisk, slik at leseren blir ivrige etter å vite hva som skjer videre.

Det som skjer videre, er **Fortsettelsen** på scenen. I TV-serier er det gjerne her neste episode etter en «klippehenger» begynner.

Reaksjon: Dette er den emosjonelle responsen på katastrofen. Kanskje blir karakteren din slått litt ut av balanse på grunn av et stort sjokk. Vis reaksjonen og smerten karakteren føler.

Dilemma: Et dilemma er en situasjon hvor man ikke har ett valg som er bedre enn et annet. Hvis katastrofen din var en virkelig katastrofe, så oppstår det et virkelig dilemma. Gjør leseren din bekymret for hva som vil skje videre med karakteren. La karakteren jobbe seg gjennom de ulike valgene han har, til han gjør en beslutning.

Beslutning: Dette er en avgjørelse om å gjøre en handling. Gjør karakteren din proaktiv igjen. Karakterer som aldri tar avgjørelser er kjedelige, og det vil også kjede leserne. Kanskje tar karakteren et vågalt valg, noe som er risikabelt, men som leseren kan respektere. Dette

er karakterens nye mål, og vil føre til at leseren blir nysgjerrig, og ønsker å vite hva som skjer videre.

Du har nå kommet tilbake til begynnelsen.

Gjenta dette gjennom hele boken, og leserne vil ikke klare å legge den fra seg før de har lest ferdig!

Når du nå har klart for deg det store bildet av handlingen, kan du gå i dybden av fortellingen. Hver scene er delt inn i avsnitt som igjen inneholder motivasjon og reaksjon. Motivasjon er det karakteren din ser, det ytre og objektive, mens reaksjonen er det karakteren din tenker og føler og er subjektiv.
Motivasjon-reaksjon vil si at du først beskriver for leseren hva karakteren din ser og hører, og deretter hva reaksjonen til karakteren er. Det vil så oppstå et nytt mål, og slik forsetter det gjennom scenen.

En **reaksjon** kan deles opp i tre deler:

Følelse: Vis den umiddelbare reaksjonen til karakteren. Dette skjer så fort at den må vises og ikke kan forklares som indre dialog i karakteren. Ved frykt blir for eksempel kroppen fylt med adrenalin, men karakteren din rekker ikke å tenke at den blir det. Du som forfatter må beskrive for leseren at det skjer.

Refleks: Ofte reagerer man med en refleks, som skjer før man i det hele tatt rekker å tenke. En reaksjon på frykt kan være at man skvetter, eller trekker til seg en arm. Dette er instinktivt, og forfatteren må derfor vise at dette skjer.

Rasjonell handling og tale: Når karakteren har hatt tid til å tenke, kan man skrive den rasjonelle handlingen til karakteren. Først nå er karakteren i stand til å snakke eller gjøre en bevisst handling.

Du må ikke ha med alle tre delene over, men det er viktig at du tenker gjennom rekkefølgen på reaksjonen. Når reaksjonen er over kommer en ny motivasjon, og slik fortsetter det.

Ikke heng deg for mye opp i at du må følge dette slavisk, men tenk igjennom det du skriver. Hvis karakteren din ikke har noe mål og ikke møter noen konflikter, vil ikke leseren ha noen grunn til å lese videre heller.

6 TIPS FOR Å SKRIVE EN BOK

1. **KJENN DIN LESER:**
   Hvem skriver du boken for? Bli kjent med sjangeren du ønsker å skrive innen, og lær hva leserne innen denne sjangeren ønsker å lese. Les mange bøker innen sjangeren.

2. **SKRIV NÅR DU ER MEST KREATIV:**
   Finn en tid på dagen, som du setter av kun til skriving. Det kan for eksempel være ti minutter rett etter at du står opp om morgenen, eller en halvtime hver kveld - det er helt opp til deg og din timeplan. Det viktigste er å finne den tiden man føler seg mest produktiv og kreativ.

3. **LAG EN DISPOSISJON:**
   Lag en disposisjon som viser tidslinjen for handlingen i boken. Dette kan selvfølgelig endres underveis, men det er veldig greit å ha handlingen planlagt, slik at man vet hvor man skal begynne og hvor man vil at handlingen skal ende.

4. **ALDRI SLUTT Å SKRIVE PÅ SLUTTEN AV ET KAPITTEL:**
   Det vanskeligste stedet å begynne å skrive er på en blank side, på et nytt kapittel. Hvis du avslutter midt i et kapittel har du alltid noe å fortsette på når du skal skrive igjen neste gang.

5. **GI DEG SELV TIDSFRISTER:**
   Når du begynner å skrive på en bok kan det også være lurt å sette ukentlige tidsfrister for din egen skriving. Dette kan være antall ord du ønsker å skrive per dag, antall kapitler i uken eller prosentstørrelse av boken.

6. **FÅ TIDLIGE TILBAKEMELDINGER:**
   Det høres kanskje skummelt ut å skulle få noen andre til å lese det du har skrevet tidlig i skriveprosessen, men dette kan utgjøre en stor forskjell på det du skriver. Ved å la noen andre lese det du har skrevet finner du raskere ut hva som fungerer, og hva du kanskje burde skrive om.

PLANLEGG OG SKRIV EN BOK MED 9 ENKLE STEG

Du går kanskje rundt med en idé for en bok du bare **må** skrive, men har innsett at veien fra idé til bok er lengre enn du skulle ønske. Det er mye hardt arbeid og tid som ligger bak en ferdig skrevet bok, og det kan derfor være lurt å ha en plan før man kaster seg ut i skriveprosessen eller skriver seg inn i et hjørne.

Med hjelp av disse **9 enkle stegene** får du laget en plan for hvordan du skal kan gå frem når du skal skrive boken din.

Steg 1: Oppsummer hva boken skal handle om med én setning.

Det er kanskje slik idéen for boken din oppsto; som en enkelt setning som inspirerte deg til å ville skrive mer. Se for deg baksiden av et bokcover. Hva skal til for at du får lyst til å lese denne boken? Og hvordan kan du selge inn boken til et forlag med kun én setning?

Bruk litt tid på å utvikle denne setningen, men ikke heng deg opp i ting som navn på karakterer. Beskriv hovedkarakteren og handlingen helt enkelt.

For eksempel «En tidligere politietterforsker flytter på landsbygda, for å starte et nytt og roligere liv etter at ektemannen hennes dør under mystiske omstendigheter.»

Her får man umiddelbart mange spørsmål man ønsker svar på. Hvem er denne hovedkarakteren? Hvorfor sluttet hun som kriminaletterforsker? Har hun noe med dødsfallet til ektemannen å gjøre? Har hun rømt fra noe?

Dette bygger man videre på senere.

Steg 2: Beskriv handlingen i boken

Nå tar du setningen du skrev i steg 1 og utvider denne til tre akter, med et par setninger på hver akt.

Akt 1: I begynnelsen av handlingen må du introdusere karakterene, bygge opp konflikten i handlingen og avklare når/hvor det hele finner sted.

Akt 2: I midtdelen av historien utvikles tema og mer om hovedkarakterene avsløres. Her er det viktig at konflikter og spenning holdes oppe slik at det ikke blir kjedelig for leserne. En bok trenger gjerne flere mindre klimaks som må bygges opp midtveis.

Akt 3: I sluttdelen må det gires opp, og handlingen må nå et endelig klimaks. Til slutt må løse tråder nøstes opp, men man kan potensielt la det være igjen nok uløste problemer til at leserne ønsker å lese mer og du kan skrive en oppfølger.

Steg 3: Hvem er karakterene?

Her må du utforske hvem karakterene dine er. Gå i dybden og lag et en-sides sammendrag som besvarer følgende:

- Navn
- Hva er deres rolle i handlingen
- Hva er deres motivasjon og mål. Hva ønsker de å oppnå?
- Konflikt – hva hindrer de fra å nå målene sine?
- Åpenbaring – hva vil de lære og hvordan vil de forandre seg?

Avslutt med en oppsummering av hele handlingen for hver av karakterene. Dette er utkast, så det er helt normalt at man endrer på disse underveis når man blir bedre kjent med karakterene sine.

Steg 4: Gå mer i dybden

Nå er tiden inne for å utvide hver av aktene i steg 2. Skriv hele avsnitt om hver akt, slik at du til slutt har en hel sides avklaring av handlingen i boken din.

Det er nå du ser om du virkelig har en historie som er verdt å skrive og om du har nok handling til å fylle en hel bok. Hvis ikke kan du gjøre forandringer nå før du begynner å skrive på selve boken.

Steg 5: Tilbake til karakterene

Gå tilbake til karakterene du skrev om i steg 3, og skriv et én-sides sammendrag om hver av disse. Skriv det gjerne fra synsvinkelen til karakteren for å gå inn i tankene til karakteren.

Utdyp gjerne mer om karakterene ved å besvare følgende:

- Beskrivelse av utseende – gjerne kjennetegn som er lett å huske ved personen

- Fødselsdag
- Interesser
- Uvaner
- Hobbyer
- Jobb / utdannelse
- Bakgrunn

Dette vil hjelpe deg å bli enda bedre kjent med karakterenes styrker og svakheter og se hvordan deres historie vil utvikle seg og ikke minst om dette er karakterer som bør være med i boken eller ikke. Pass på at du ikke bare lager stereotypiske karakterer, men at det er flerdimensjonale og interessante karakterer med dybde.

Steg 6: Tilbake til handlingen

Gå tilbake til steg 4 og utdyp handlingen i historien.

Du har antagelig en hovedhistorie for boken, men hva er det som driver dette fremover? Hva er temaene og underhistoriene som bygger opp karakterene og binder det hele sammen.

Utdyp dette slik at du har en fire-siders utdyping av handlingen med alle de ulike underhistoriene som binder det sammen.

Steg 7 – Del historien opp i scener

Bruk sammendraget du har laget i steg 6 og del historien opp i scener som besvarer følgende:

- Hva skjer i scenen?
- Fra hvilken karakters synsvinkel blir scenen fortalt fra?
- Hvilke konflikter/spenninger hekter leserne og driver handlingen fremover?

Du vil raskt oppdage om handlingen har en bra flyt eller om du må gjøre endringer. Det fine med å planlegge på denne måten er at du kan gå frem og tilbake og gjøre endringer der du ser at noe mangler.

Kanskje må en karakter få litt mer dybde for å fylle den rollen han er ment å fylle, eller kanskje må hele handlingen foregå på et annet sted? Dette er tiden for å gå tilbake til tidligere steg for å fylle ut dette slik at du kan lage en fullstendig oversikt over alle scenene i boken.

Steg 8: Skriv boken din

Det er nå det morsomme begynner - skriv boken!

Hvis du har gjort alle stegene over bør du ha en ganske klar plan på hva som skal skje i boken, slik at du får skrevet et første utkast relativt raskt.

Alle avgjørelser om hva som skal skje og hvem som skal være med i boken er tatt og du har en detaljert beskrivelser som viser rekkefølgen på hver scene. Det er bare å la ordene strømme ut.

Steg 9: Rediger og lag et nytt utkast

Ikke forvent at boken skal være perfekt etter første utkastet, for det er det sjeldent. Skriv ferdig det første utkastet og legg det til side et par uker slik at du får det på avstand før du begynner å redigere og skrive neste utkast.

Gjør dette flere ganger frem til du er fornøyd med det du har skrevet. Ofte trenger man mange utkast før det begynner å nærme seg noe som kan publiseres og selv da kan det være lurt å få noen til å lese gjennom og gi tilbakemeldinger på ting man selv har sett seg blind på.

Det å skrive en bok kan være et av de største prosjektene mange begir seg ut på og det er en prosess som tar mye tid. Sett derfor av tid på døgnet når du føler deg mest produktiv og sett deg delmål som du ønsker å nå underveis.

Og sist, men ikke minst - **husk å nyte skriveprosessen!**

HVORDAN SKRIVE GOD DIALOG

Det å skrive god dialog kan være svært utfordrende, så noen ganger kan det hjelpe å få noen tips.

1. **Lytt til hvordan andre mennesker snakker.**

   Sett deg på en kafé eller et annet offentlig sted hvor mennesker sitter ned for å snakke sammen. Lytt på måten de snakker. Selve samtaleemnet er ikke så viktig. Poenget her er at du skal lytte til flyten av samtalen. Du vil kanskje legge merke til at den ene personen dominerer samtalen, eller at en person konstant avbryter den andre. Lytt til forskjellen på samtaler mellom to 70 år gamle kvinner og to 18 år gamle jenter. Er det forskjell mellom måten menn og kvinner snakker med hverandre?

2. **Finn flyten i dialogen din.**

   Før du skriver ned noe som helst, la en scene forløpe i hodet ditt et par ganger, helt til du finner ut av hvem, hva, hvor og hvorfor. Hvem er med i samtalen, hva er poenget med samtalen, hva sier personene involvert, hvor foregår samtalen og hvorfor har de akkurat denne samtalen? Hvem styrer samtalen? Er det følelser involvert? Er det en vanskelig samtale? Prøv å oppnå at karakterene snakker med hverandre og ikke til hverandre.

3. **Finn ut hvilken informasjon du skal få frem.**

   La oss si at den ene karakteren din, Jenny, har funnet ut at mannen til bestevenninnen hennes, Sofia, er utro, og har bestemt seg for å fortelle dette til venninnen. Du som forfatter må bestemme deg for hvordan karakterene skal dele informasjon og hvorfor. Hvordan skal hun starte samtalen? Hvilken informasjon er det egentlig Jenny sitter på? Og hvordan tror Jenny at Sofia vil reagere på denne informasjonen? Har Sofia ytret noe tidligere i handlingen om at hun tror mannen er utro, eller kommer dette helt ut av det blå? Kan det hele være en misforståelse?

4. **La dialogen flyte.**

   Skriv et grovt førsteutkast uten å redigere deg selv. Fokuser kun på flyten av dialogen, ikke så mye på at rettskriving og formateringen skal være korrekt.

5. Renskriv dialogen.

Det er nå på tide å lese over dialogen og rette opp i eventuelle feil eller mangel på flyt i samtalen. Det kan hjelpe å lese dialogen høyt for å høre selv hva som fungerer og hva som burde endres på.

6. Dropp unødvendig dagligsnakk

«Jenny, er det deg?.»
«Åh, hei, Sofia.»
«For et nydelig antrekk du har på deg.»
«Dette? Det var bare noe gammelt jeg slengte på meg.»
«Hva? Det ser jo helt nytt ut!»
«Det er ikke nytt, men takk for at du sier det.»

Dette er fryktelig kjedelig å lese. Det er ingen overraskelser og ikke noe som fanger interessen til leseren.

«Jenny?»
«Sofia... Jeg så deg ikke.» Jenny orket ikke innrømme at hun hadde stelt seg bakerst i rommet, nettopp for å unngå denne samtalen.
«Jeg tenkte jeg måtte komme bort og si hei. Vi tenker mye på deg, vet du.»
Jenny rullet oppgitt med øynene og angret på valget om å ta på den rosa blazeren i dag. Hun burde kanskje gått for noe mer nøytralt, for å blende inn med omgivelsene.

Du skjønner ikke helt hva som foregår i denne scenen, men det er med en gang mer interessant enn den forrige samtalen. Du som leser, forstår at det foregår noe mer interessant under overflaten. Du kan bygge en hel historie på denne korte dialogen.

Du kan også legge inn et spørsmål i dialogen for å gjøre leseren mer nysgjerrig.

«Jenny?»
«Sofia, jeg så deg ikke.» Jenny tittet nervøst rundt i rommet, på jakt etter en utgang, men innså at hun var trengt inn i et hjørne.
«Hvor er han, Jenny?»

Hvem er «han»? Og hvorfor skulle Jenny vite hvor han er? Poenget er at du kan varierer samtaler på uendelig mange måter, men husk at leseren skal bli engasjert og interessert i å lese videre. Gjør dialogen interessant, og dropp unødvendig dagligsnakk.

7. Spør: Lytter karakterene eller snakker de bare?

Ikke gå i fellen med å la karakterene snakke bare fordi det er deres tur. I en bok må man få frem at karakterene lytter til hverandre. Ikke bare la karakterene svare hverandre.

8. Spør: Kan jeg skrive en kortere versjon som fungerer like bra?

Ofte kan man forbedre dialogen ganske mye bare ved å kutte ut det som er unødvendig. Les gjennom scenen på nytt etter at du har latt den få ligge litt. Hvis du har skrevet noe som ikke er viktig for selve handlingen, kutt det.

10 FEIL DU MÅ UNNGÅ NÅR DU SKRIVER DIALOG

#1 UVIKTIGE SAMTALER
En god samtale bør føre handlingen videre ved å tilføre ny informasjon, friksjon og spenning. Hvis den ikke gjør det, kutt den ut.

#2 LIKE STEMMER
Skriv karakterene med ulike stemmer slik at leseren skjønner hvem som snakker.
Et godt eksempel er Jamie og Claire i **Outlander** bøkene, som man tydelig ser forskjell på når man leser.

#3 UTROPSTEGN & SPØRSMÅLSTEGN
Disse tegnene bør kun brukes når det er helt nødvendig.
Sterke følelser bør heller uttrykkes gjennom karakterenes handlinger.

#4 BESKRIVELSE AV HANDLINGEN
Vis - ikke fortell.
Ikke bruk dialogen for å fortelle hva som skjer og hva karakterene tenker.

#5 STIVE SAMTALER
Hvordan høres samtalen ut hvis du leser den høyt?
Høres det naturlig ut?
Og høres det ut slik du ser for deg at karakteren din ville sagt det?

#6 Å IKKE BRUKER «SA HUN / SA HAN»
Ikke bruk verb som «lo hun», «smilte han» osv.
Det holder å skrive «sa hun/han».
Bruk handlingene deres for å få frem hvordan de snakker.

#7 Å GLEMME ANFØRSELSTEGN
Riktig bruk av anførselstegn gjør det enklere for leseren å vite hvem som snakker.

#8 FEIL TEGNSETTING
Tegnsetting som punktum og komma skal plasseres utenfor anførselstegnene, etter ny regel fra Språkrådet i 2008. «Jeg elsker høsten», sa hun.
Spørsmålstegn, og punktum på slutten av setninger, skrives inne i anførselstegnene.

#9 NAVN I DIALOGER

Det er ikke vanlig å bruke hverandres navn når man snakker sammen, med mindre man forsøker å få kontakt med personen.

#10 FOR MYE PRAT

Noen ganger er det bedre med stillhet enn samtaler for å få frem en stemning. Bruk det sparsommelig for å gjøre det mest effektivt.

HVORDAN INTRODUSERE HOVEDKARAKTEREN

Hovedkarakteren i boken din er på mange måter agnet leseren må bite på for å bla videre, og karakteren må derfor fange lesernes interesse fra første stund. Karakteren må både være unik og spennende, men også leve opp til det leserne forventer av en hovedkarakter innen valgte sjanger.

Vi har vel alle begynt å lese en bok som starter så tregt at du må tvinge seg selv til å bla videre, i håp om at noe spennende snart skal skje. Noen ganger må man kanskje begynne på nytt to, tre ganger før man i det hele tatt kommer seg gjennom de første kapitlene og boken kommer i gang. Dette ønsker man jo så klart å unngå som forfatter.

Hvordan introdusere hovedkarakteren i boken din, slik at leserne blir hektet fra første stund?

1. Introduser hovedkarakteren så tidlig som mulig

Introduser hovedpersonen allerede i første kapittel av boken og gjør det på en måte som drar leseren inn i karakterens univers.

Det kan kanskje være fristende å vente lengst mulig med å introdusere hovedkarakteren for å holde på spenningen, men som regel er det lesernes emosjonelle tilknytning til karakteren som gjør at de blar videre for å få vite hvordan det går.

2. Ikke heng deg opp i å beskrive utseendet

Det er ikke veldig interessant å lese en detaljert beskrivelse av utseendet til karakteren når den blir introdusert, og det er som oftest ikke relevant for historien heller. Som regel kan man få frem viktige detaljer om karakteren naturlig på et senere tidspunkt i boken.

Ikke gi leserne mer informasjon om utseendet til karakteren enn det som er nødvendig. Som forfatter er ditt viktigste verktøy **lesernes fantasi**. La leserne gjøre jobben for deg med å visualisere utseendet til karakterene.

Din oppgave er å gjøre karakterene interessante å visualisere.

Hva er mest interessant å lese?

«Jack var høy, med kort brunt hår og brune øyne, og jeg syntes umiddelbart han så ganske skummel ut.»

eller

«Et blikk fra Jack var nok til å gi meg frysninger. Hans mørke, tomme øyne bar preg av et tøft liv, og ga meg umiddelbart følelsen av at dette var en person det var best å la være i fred.»

Eksempel nr. én er ganske kjedelig å lese, med oppramsing av utseendet til karakteren, uten at det gir deg så veldig mye mer. I eksempel nr. to står det ikke noe om høyde eller øyenfarge, men du får allikevel inntrykk av at dette er en ganske fryktinngytende person.

3. Introduser karakteren gjennom at noe utenom det vanlige skjer

Hvordan håndterer karakteren at noe nytt eller uventet skjer? Dette er en perfekt måte å bli kjent med karakteren og følge karakterens utvikling gjennom historien på.

- Karakteren havner i en ulykke eller må rykke ut for å redde noen andre.
- Karakteren blir tvunget til å jobbe sammen med sin verste fiende.
- Karakteren må gjeste en event som et bryllup, begravelse, bursdag, jobbfest osv.
- Karakteren blir sendt ut på et oppdrag for å redde hele verden fra undergang.
- Karakteren mister jobben.
- Karakteren må på desperat jakt etter mat til familien sin som sulter.
- Karakteren skal i et viktig møte, jobbintervju osv.

Bare fantasien setter grenser for hva man kan sette karakteren opp imot, men gjør det gjerne tidlig i historien slik at leserne umiddelbart blir sugd inn i historien og vil vite hvordan karakteren takler dette.

4. Gi karakteren en tydelig stemme og vis hvem de er

Hovedkarakterens første ord burde umiddelbart gi leseren en følelse av hvem personen er. Ordvalg og kroppsspråket til karakteren er med på å forme karakteren i lesernes fantasi og burde være unikt og gjenkjennbart for karakteren.

Bruk tid på

- Hva/hvordan karakteren sier noe
- Hvorfor han sier det han sier
- Hva gjør karakteren spesiell?
- Hva gjør karakteren til den han er?

Kanskje har denne karakteren en måte å prate på som skiller seg fra andre karakterer i boken?

5. Fortell noe av forhistorien til karakteren, som du bygger videre på

Leserne kommer gjerne inn midt i livet til hovedkarakteren og mye har skjedd før denne historien starter. Det kan derfor være nyttig å komme med noe informasjon om hva som har skjedd tidligere, som har ført til at de er der de er i dag.

Se for deg at boken begynner med at hovedkarakteren er i et bryllup og at det kommer tydelig frem av hele holdningen til karakteren at denne karakteren hater bryllup. I dette tilfellet kan det være nyttig å komme med noe forhistorie som forklarer hvorfor. Kanskje har karakteren vært gift tidligere, men er skilt og har mistet all tro på at ekteskap er verdt bryderiet? Eller kanskje karakteren skulle gifte seg, men så døde forloveden på bryllupsdagen?

Gi leserne en grunn til å emosjonelt engasjere seg og knytte seg til hovedkarakteren ved å la dem bli kjent med karakteren på et dypere plan.

LAG MINNEVERDIGE KARAKTERER

Populære og kjente bøker har ofte til felles at hovedpersonen fanger nysgjerrigheten til leserne sine fra første side.

- Hvorfor får 11 år gamle Harry Potter så mange brev i posten hver dag? Hva er Hogwarts?
- Vil 5 år gamle Jack og Mamma komme seg ut av ROM?
- Klarer Førstebetjent Harry Hole å finne ut hvem som dreper gifte kvinner på årets første snødag?

Hovedpersonen må stå ovenfor en slags utfordring eller et problem som gjør det interessant å lese videre. Det er lett for forfatteren å falle for fristelsen om å skrive en bok fylt med klisjeer og stereotypier, men som regel er det ikke dette leseren ønsker å lese om.

Leserne ønsker kanskje ikke klisjeer, men det betyr ikke at de ikke forventer visse elementer innen den boksjangeren de har valgt å lese. Hvis vi bruker romanse-sjangeren som eksempel, så har leserne ofte visse forventninger om boken de har kjøpt, som for eksempel at en mann og kvinne møtes, men at det oppstår utfordringer som gjør at de ikke umiddelbart kan være sammen, men at kjærligheten seirer til slutt. Det må oppstå en spenning som gjør leseren nysgjerrig på hvordan de skal klare å få en lykkelig slutt, når alt virker håpløst underveis.

Dersom ikke forfatteren leverer det leserne forventer, vil det gjerne oppstå et gap mellom det som er forventet av boken og det leseren faktisk fikk lese. I noen sjangre kan dette fungere, men ofte ender det bare med frustrerte lesere.

Forfattere kan utfordre leserne med spennende karakterer på mange ulike måter uten at de må være stereotypiske, men det er viktig å bli kjent med sjangeren man ønsker å skrive en bok innen, slik at man også vet hva leseren ønsker og forventer å lese.

HVA GJØR EN KARAKTER MINNEVERDIG?

- **Personlighet**
  Det er viktig at du lager er person som driver historien fremover, men som ikke bare gjør og sier ting kun for å drive plottet fremover uten at det passer med karakteren. Det er viktig at du som forfatter selv vet hvem karakterene i din fortelling er, for å kunne sette deg inn i karakterens tanker, følelser og holdninger, osv.

  Svar gjerne på følgende: Navn, Alder, Kjønn og Yrke. Begynn med hovedpersonen. Eksempel: Tommy, 15 år, mann, gjengmedlem.

Her begynner kanskje leseren å gjøre sine egne antakelser slik som at Tommy er en bråkmaker som sloss og selger dop osv.

- **Navn**
  Velg et bra navn til karakteren. Navn kan i stor grad påvirke personligheten til karakteren. Kanskje har Tommy fra eksemplet over et kallenavn. La oss gi han kallenavnet Hammeren. Hvordan tror du Hammeren og Tommy kan sammenlignes som gjengmedlemmer? Når det gjelder navn er det også viktig å velge navn som passer både til sjangeren du skriver og til tidsperioden og landet handlingen foregår i. Søk gjerne i navnehistorikk på nettet og finn navn som vil være realistiske til karakteren du ønsker å skrive om.

- **Motivasjon**
  Hva motiverer dine karakterer? Personer ønsker og trenger ting, og er motivert av disse ønskene og behov. Dette kan også påvirke handlingen i fortellingen din på godt og vondt. Ofte står det hindringer i veien for at man kan få det man ønsker. Hvordan takler karakteren disse hindringene? Hva driver karakteren fremover

- **Frykt**
  Alle frykter noe. Noen har tydelige frykter, mens andre gjør det de kan for å virke fryktløse. Frykt påvirker vår personlighet, livssyn og handlinger. Les mer om Frykt her.

- **Styrker**
  Hva er hovedpersonen god til? Hva gjør karakteren spesiell? Har personen ferdigheter som skiller han/hun fra andre?

- **Feil**
  Hva er karakterens svake sider? Alle har gode og dårlige sider, og det er en del av det å være menneske. Sherlock Holmes er for eksempel en mesterdetektiv, men han har dårlige sosiale ferdigheter. Kriminaletterforsker Harry Hole er også en brilliant etterforsker, men han sliter med alkohol og er en ensom ulv.

- **Historie**
  Hva er karakterens bakgrunnshistorie? Hva har skjedd før fortellingen begynner? Om du skriver om en kvinne i 30-årene har hun levd 30 år før fortellingen begynner. Kanskje har hun vært lykkelig gift, men nylig skilt seg fordi ektemannen hadde et hemmelig forhold. Kanskje har hun reist jorden rundt og aldri hatt tid eller ønsket å slå seg ned med «den rette».

- **Indre konflikt**
  Gi karakteren din indre konflikter for å skape dybde i historien. Kanskje opplever

karakteren din å miste jobben på grunn av nedskjæringer på arbeidsplassen, slik at han må flytte til et nytt sted og finne en ny karriere fordi det ikke finnes andre jobber for han der han bor.

- **Ytre konflikt**
  For å skape mer spenning i historien er det også viktig med ytre konflikter. Kanskje karakteren din nettopp har flyttet inn i et nytt boligkompleks, og har begynt i en ny jobb, men naboen over spiller høy musikk hver eneste kveld som holder henne våken. Hvordan vil karakteren din håndtere en slik situasjon? Vil hun konfrontere naboen, eller kjøpe øreproppper i et forsøk på å få sove?

- **Forbindelse med andre karakterer**
  Hvordan er din karakters forhold til menneskene rundt seg? Dette er også med på å forme historien rundt karakteren. Har karakteren venner, fiender, familie, arbeidskamerater, naboer osv.? Hvordan er personens forhold til disse? Det behøver ikke bare være ønskede forhold, men forhold som allikevel skaper en interessant historie.

- **Forbindelse med leserne**
  Lesere liker å lese om karakterer som de kan kjenne seg igjen i og relatere seg til. Det er viktig å skrive for det publikummet man ønsker å nå ut til. Skriver man om tenåringer, er det viktig å lage karakterer som tenåringer kan relatere seg til.

- **En stemme**
  Det kan være lett å gå i fellen med at alle karakterene du skriver om «høres» like ut. Det vil si at deres dialog ikke skiller seg noe fra andres. Hva slags uttrykksmåte har din karakter og hvorfor snakker han slik? Er karakteren påvirket av hvor han kommer fra? Reflekterer talemåten hvordan personen faktisk er?

- **Utseende**
  Ofte trenger leserne noen hint om hvordan personen de leser om ser ut, slik at de kan danne seg et bilde av denne personen. Det kan ha med det rent fysiske utseendet, å gjøre, eller hvordan personen kler seg osv. En karakter som er opptatt av utseendet og som kler seg i dyre merkeklær vil kanskje ha en annen historie enn personen som aldri bruker sminke og som kjøper alle klærne sine i bruktbutikker.

- **Hemmeligheter**
  De fleste har hemmeligheter. Ofte vet man noe som man ikke får lov til å si, eller kanskje har man gjort noe man ikke vil at andre skal finne ut av. Dette kan være heroiske handlinger, eller mørke hemmeligheter. Det kan være noe flaut som har skjedd i fortiden, som man har forsøkt å glemme og som man ikke ønsker at noen

skal få vite om.

- **Mysterier**
  Mysterier kan også skape dybde i historier. Hva er vel en krimroman uten er mysterie? Hvem er morderen? Hva skjedde med gutten hun møtte på ferie for 30 år siden? Karakteren har kanskje ubesvarte spørsmål som hun ønsker å finne svaret på.

- **Evnen til å overraske**
  Ikke avslør alt om en karakter i begynnelsen av boken. Kanskje er det mer ved karakteren enn det leserne først tror? Kanskje er karakteren dypere, smartere, snillere, ondere enn det leseren tror når de begynner å lese. Overrask gjerne leserne.

- **Utvikling**
  De mest interessante karakterene å lese om, er de som går gjennom en slags forandring. Det er ikke alle karakterer som forandrer seg underveis i en fortelling, men det er noe tilfredsstillende over å lese om karakteren som er ulykkelig og fastlåst i hverdagen, for så å bryte løs og forandre livet sitt til det bedre. Leserne ønsker å dra på en reise med karakteren og oppleve forandringene som skjer.

LAG SKURKER FOLK ELSKER Å HATE

Alle fortellinger trenger en skurk – en verdig motstander som skaper konflikt og gjør livet vanskeligere for hovedpersonen i boken, men hvem er egentlig skurken?

En skurk kan være så mange ting, det betyr ikke nødvendigvis at det er en tvers igjennom ond person. Hva gjør denne personen til en skurk? Hva er forhistorien deres? Hvorfor ikke skrive historien fra skurkens synsvinkel?
Skurken tror at han er helten og at det han gjør er det riktige.

Skurken kan være den strenge faren som nekter la sønnen studere litteratur på universitetet, fordi han skal overta familiebedriften og derfor må studere økonomi. Det kan være «den andre kvinnen» som kjemper om ektemannens oppmerksomhet. Eller det kan være en psykotisk seriemorder, som hovedpersonen har jaktet på i tre år, men som alltid slipper unna.

En person gjør ikke bare onde ting fordi han er ond. Det er en motivasjon bak handlingene, og det er din oppgave å finne ut hva denne motivasjonen er.

Sett deg inn i skurkens hode og finn ut hvem denne karakteren er.

Ofte er skurken en person som har opplevd forferdelige ting. Kanskje har personene hatt en grusom barndom, eller fått hjertet sitt knust så mange ganger at han har sluttet å tro på kjærlighet. Kanskje karakteren fremstår som normal og velfungerende på overflaten, men innerst inne er fylt med bitterhet og sinne som motiverer han til å gjøre slemme ting. Skurken er gjerne sjalu på hovedkarakteren og vil ha noe som han/hun har. En skurk kan være ute etter hevn, for noe som har hendt i fortiden.

En skurk er gjerne karismatisk og sjarmerende samtidig som han er egoistisk og manipulerende.

Tenk på Voldemort i Harry Potter som karakter. Voldemort mente at det han gjorde var riktig. Han var en mester på å manipulere folk rundt seg fra en ung alder. Han tilegnet seg etterhvert trofaste følgere og beundrere, som virkelig trodde på hans sak, men hadde også følgere som kun fulgte han pga frykt. Frykten for hva han ville gjøre med dem og deres familier dersom de trosset han. Dette er en karakter man hater, fordi han gjør grusomme ting. Alle frykter han, og tør ikke engang si hans navn. Karakteren hans er bygget opp slik at man som leser virkelig heier på heltene, og vil at Harry skal vinne over den ondeste trollmannen som noen gang har eksistert.

Jeg vil også bruke filmen Maleficent som eksempel. Maleficent er den onde dronningen i fortellingen om Tornerose. Dette er imidlertid ikke en historie om Tornerose. I stedet for å kun vise Maleficent som en ond dronning, har de valgt å vinkle historien ut ifra Maleficents synsvinkel og fortelle hennes historie. Hva førte til at hun ble oppfattet som ond av folket? Det viser seg jo at noe grusomt stod bak hennes forandring fra å være en ung, lykkelig fe, til å bli en ond, fryktet dronning.

De fleste mennesker er ikke bare onde.

Alle har en forhistorie som har gjort dem til den de er i dag. Det trenger ikke bety at leseren må like skurken, tvert imot! Din jobb som forfatter er å gjøre skurken troverdig. Leseren ønsker å forstå hvorfor skurken gjør det han gjør.

Hvorfor mener skurken at hans handlinger er rettferdiggjort og rasjonelle?

Dessverre er det lett å havne i fellen hvor man gjør skurken til en svak, overfladisk og trangsynt skapning som kun har som oppgave å være ond og gjøre onde ting. Dette kan føre til at skurken ikke er troverdig og ikke gir den emosjonelle effekten på leseren som en god skurk ellers ville hatt.

Leseren må føle at skurken er en ekte trussel mot hovedpersonen.

Se for deg Severus Snape i Harry Potter bøkene. Dette er en kompleks karakter, som gir Harry mye hodebry. Leseren blir frustrert og irritert over Snape og ser på han som en ond skurk som stadig ødelegger for Harry. For leseren virker det først som at Snape er ond og på Voldemort sin side. Det viser seg allikevel at Snape er en mye mer kompleks karakter enn han først gir seg ut for å være og at han slett ikke er den hjerteløse karakteren han først oppfattes som.

Poenget med dette innlegget er at når du skaper karakterene i fortellingen din, husk på å gjøre skurken til en like dyp, kompleks og ikke minst minneverdig karakter som helten. På den måten vil du gi leseren en bedre leseopplevelse, hvor de vil ønske å bla videre, ivrige etter å finne ut om hovedpersonen vil klare å vinne over skurken.

FRYKT- OG PERSONLIGHETSTYPER

I følge den Enneagrammiske systemet for personlighet finnes det **9 fundamentale frykter og personlighetstyper**.

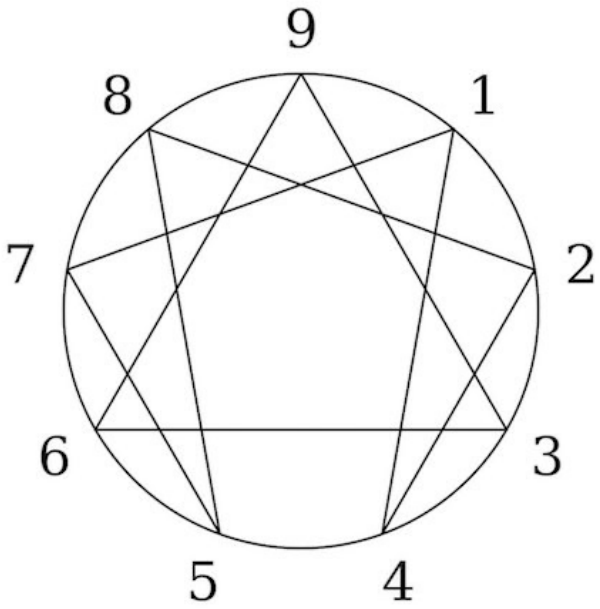

Denne oversikten kan være nyttig for forfattere, ettersom at man kan bruke den til å bygge dypere og mer komplekse karakterer. Mennesker drives av noe indrestyrt, og da gjerne frykt, man gjør ting for å oppnå noe og unngå noe annet.

Eksempel: Lisa 18 år, er redd for å skuffe foreldre sine ved å ikke komme inn på medisinstudier. På grunn av denne frykten har hun opparbeidet seg svært gode karakterer og har to deltidsjobber ved siden av skolearbeidet sitt. I tillegg til dette trener hun tre dager i uken for å holde seg i god fysisk og psykisk form.

Lisa drives her av frykten sin for å mislykkes og å føle seg verdiløs. Dette former henne som person på godt og vondt. Hvordan vil det gå med henne hvis hun lykkes? Hvordan vil det gå med henne hvis hun mislykkes? Bruk eksempler som dette når du lager en karakter til en bok.

9 fundamentale frykter og personlighetstyper

#1 Frykten for å være ond
Denne karakteren frykter det å bli slem, korrupt og i ubalanse. Ofte ønsker denne persontypen å være korrekt og konsistent, slik at de kan rettferdiggjøre sine handlinger. De kan være veldig kritiske til andre og svært selvgode.

- **Personlighetstype:** Reformatoren
  Reformatorer er perfeksjonister. De ønsker å alltid ha rett og er ofte effektive og organiserte på arbeidsplassen. De fullfører det de begynner på. Ofte jobber denne persontypen innen juss, ledelse og vitenskap.
- **Historiske reformatorer:**
  Mahatma Gandhi
  William F. Buckley
- **Reformatorer på film:**
  Jessica Tandy i *Driving Miss Daisy.*
  Helen Mirren i *The Queen.*

#2 Frykten for å være uelsket
Denne karakteren ønsker å bli elsket **over alt annet.** De gir av seg selv til andre, men ingen gir dem like mye tilbake som det de selv gir. Dette er en generøs karaktertype, men de ofte blir skuffet over det de får i retur. Denne karakteren er ofte manipulerende og hevngjerrige.

- **Karakter-type:** Hjelperen
  Denne karakteren gir masse kjærlighet, men forventer å få det også i retur. Når Hjelperen ikke får like mye tilbake som de selv gir, fører dette til en voksende bitterhet, og Hjelperen føler seg ofte brukt og omgitt av hjerteløse tagere. Hjelperen er ofte kvinner i filmer, og de gangene det er mannlige Hjelpere, fremstilles de ofte som feminine.
  I jobbsammenheng finner man Hjelpere i lærerbransjen, rådgivning og sykepleien. Mange jobber også som assistenter, resepsjonister og innen salg. På sitt verste krever Hjelperen din fulle oppmerksomhet og kjærlighet, og kan være svært manipulativ. På sitt beste er Hjelpere generøse, omsorgsfulle og innsiktsfulle.
- **Historiske Hjelpere:**
  Mor Theresa
  Florence Nightingale
  Maria Magdalena
- **Hjelpere på film:**
  Anne Baxter i *All About Eve*
  Glenn Close i *Fatal Attraction*
  Nathan Lane i *The Birdcage*

#3 Frykten for å være verdiløs

Denne personen ønsker å være verdifull og søker oppmerksomhet, og ønsker å imponere andre. Karakteren er desperat etter å utmerke seg selv og streber etter beundring og anerkjennelse. Frykter fiasko og ydmykelse og kan derfor være bedragerske, fiendtlige og til og med psykopater.

- **Karakter-type:** Streberen
  Streberen ønsker å klatre i sitt sosiale liv. Bruker mye tid og energi på å virke viktige og ønsker å imponere andre. Status er viktig og de kan derfor være forfengelige, overfladiske, og konkurransedrevne. Kan lett føle seg ydmyket og er derfor intenst redd for å mislykkes. Narsissister er vanlig for Strebere.
  I jobbsammenheng er Strebere tiltrukket av bedriftsvirksomhet, juss, bankvirksomhet og politikk. Du vil også finne dem innen kringkasting og scenekunst.
  I USA har man en sterk Streber-kultur med idealet om «the Self-made billionaire» som nasjonal fantasi. På sitt verste er Strebere bedragerske, fiendtlige og psykopatiske. På sitt beste er Strebere optimistiske, trygge på seg selv og veldedige.
- **Historiske Strebere:**
  Bill Clinton
  Barbara Streisand
  O.J. Simpson
  Tony Robbins
- **Strebere på film:**
  Sharon Stone i *Basic Instinct*
  Nicole Kidman i *To Die For*
  Tom Cruise i *A Few Good Men*
  Christian Bale i *American Psycho*
  Charlie Sheen i *Wall Street*

#4 Frykten for å være ubetydelig

Denne karakteren er redd for å miste sin identitet. Ønsker å være seg selv og beskytter sine følelser. Setter sine egne følelsesmessige behov først. Uttrykker seg selv med skjønnhet, og søker etter å finne sin ideelle kjærlighet og å leve ut sine fantasier. Er svak for selv-destruksjon og emosjonelle sammenbrudd.

- **Karakter-type:** Artisten
  Artisten frykter alltid å miste sin egen identitet og søker derfor etter sitt sanne jeg. De ytrer sine følelser gjennom skjønnhet og kreativitet og har rik fantasi. Artistene har varme hjerter, er intuitive og higer etter ekte kjærlighet. Er svake for selv-destruksjon, avhengighet og emosjonelle sammenbrudd.
  I jobbsammenheng finner man Artister naturlig innen kunst, men mange jobber med nesten hva som helst av kreative småjobber for å klare seg i hverdagen. Noen jobber også som lærere og rådgivere.

- **Historiske Artister:**
  Maria Callas
  Joni Mitchess
  Tennessee Williams
- **Artister på film:**
  James Dean i *East of Eden*
  Kate Winslet i *Heavenly Creatures*
  Meryl Streep i *Out of Africa*

#5 Frykten for å være inkompetent

Denne karakteren synes kunnskap og ferdigheter er det viktigste å mestre. Intellektuelle og frittstående. Kan være innesluttet, eksentrisk og schizofren.

- **Karakter-type:** Observatøren
  Observatøren frykter å latterliggjøre seg selv. De streber etter å mestre kunnskap. Kan være emosjonelt distansert fra andre og kan virke kalde og arrogante.
  I jobbsammenheng er intellektuelle og finnes ofte innen vitenskap og teknologisk utfordrende områder. Deres analytiske ferdigheter gjør dem til bra problemløsere. Kan også gjøre det bra som forfattere og musikere. På sitt verste er Observatøren nihilistisk, psykotisk og suicidal. På sitt beste er Observatøren innsiktsfull, oppfinnsom og klok.
- **Historiske Observatører:**
  Charles Darwin
  Emily Dickinson
  Georgia O'Keeffe
- **Observatører på film:**
  Ally Sheedy i *The Breakfast Club*
  Juliette Binoche i *Blue*
  Jesse Eisenberg i *The Social Network*

#6 Frykten for å ikke få støtte

Denne karakteren søker sikkerhet og frykter å miste veiledning i livet. Finner ofte en organisasjon som kan lede dem i livet. Søker godkjennelse fra andre rundt seg. Det tar tid før de stoler på andre, og kan gjerne være litt paranoide.

- **Karakter-type:** Den lojale skeptikeren
  Den lojale skeptikeren er ofte å finne innen militæret, rettssystemet, bedriftsverdenen eller innen akademiske institusjoner. Deres usikkerhet fører til at de søker bekreftelse fra de rundt seg. De tester ofte personene rundt seg og er mistenksomme, noe som kan føre til paranoia.
  Den lojale skeptikeren sliter ofte med nervøsitet og noen får derfor lett fobier som gjør at de virker nervøse utad mot andre mennesker rundt seg. De takler dette med å holde en lav profil og unngå konfrontasjon, fordi de frykter å bli forlatt.

Andre velger å konfrontere sine frykter og gjør rebelske opprør for å løsrive seg fra andre. Disse blir gjerne antiautoritære og velger derfor gjerne å være sin egen sjef, og glir derfor over i personlighetstype 8, Lederen. Forskjellen her fra en sann Ledertype, er at den lojale skeptikeren mangler indre selvsikkerhet og trygghet som en sann Leder har. De går ofte til angrep på andre for å skjule sine egne svakheter.

- **Historiske Lojale Skeptikere:**
  Princess Diana
  Johnny Carson
  J. Edgar Hoover
- **Lojale Skeptikere på film:**
  Bill Murray i *What About Bob?*
  Diane Keaton i *Annie Hall*

#7 Frykten for å bli frarøvet noe

Denne karakteren har en stor appetitt på livet og er grådig etter nye opplevelser. Ekstroverter som frykter å bli fanget av sin indre smerte. Kan ha humørsvingninger og være maniske.

- **Karakter-type:** Eventyreren
  Eventyreren søker lykke og spenning for å rømme fra sitt indre jeg. De er ekstroverter som stadig leter etter nye opplevelser. Eventyreren opplever at de aldri kan rømme helt fra sine indre frykter og bekymringer uansett hvor mye adrenalin og fare de opplever.
  I jobbsammenheng er Eventyreren ofte Flyvertinner, Piloter og eventyrlystne Utendørs fotografer. Mange er også entreprenører.
  På fritiden er Eventyreren adrenalin junkier som hopper i fallskjerm, kjører raske biler og driver med fjellklatring.
- **Historiske Eventyrere:**
  Mozart
  John F. Kennedy
  Elizabeth Taylor
  John Belushi
- **Eventyrere på film:**
  Audrey Hepburn i *Breakfast at Tiffany's*
  Michael Caine i *Alfie*
  Sean Connerey i *The Man Who Would be King*

#8 Frykten for å bli kontrollert

Denne karakteren er veldig selvstendig og selvsikker. Naturlige ledere, som kan være både sjefete og dominerende. Selv-drivende og driftige som benektere sine egne emosjonelle behov. Kan være hensynsløse, hevngjerrige og sosiopater.

- **Karakter-type:** Lederen
  Ledere stoler på magefølelsen og kan derfor være impulsive. De tar raske beslutninger og kan ofte tråkke på andres tær i prosessen. Makt er viktig.
  I jobbsammenheng er Ledere ofte selvstendig næringsdrivende. De er ofte entreprenører og advokater. De trives best i stillinger med ansvar og autoritet, hvor de kan takle utfordringer.
- **Historiske Ledere:**
  Martin Luther King Jr.
  Barbara Walters
- **Ledere på film:**
  Julia Stiles i *10 Things I Hate About You*
  Ellen Page i *Hard Candy*
  Denzel Washington i *Malcolm X*

#9 Frykt for separasjon

Denne karakteren streber etter å unngå tap og fragmentering. Begjærer fred og harmoni og er veldig gode til å kommunisere og mekle. Distanserer seg fra konflikter og muligens også seg selv. Kan være numne eller katatoniske.

- **Karakter-type:** Diplomaten
  Diplomaten kan sette seg inn i andre personers synsvinkler og forsøker å unngå konflikter. De mekler ofte i konflikter, men kan ofte ende opp med å miste seg selv i prosessen.
  I jobbsammenheng er Diplomater trukket mot hjelpende profesjoner. De jobber ofte med mekling og rådgivning og innen byråkrati.
- **Historiske Diplomater:**
  Abraham Lincoln
  Queen Elizabeth II
  Gerald Ford
- **Diplomater på film:**
  Kevin Costner i *Dancing With Wolves*
  Morgan Freeman i *Driving Miss Daisy*
  Edward Norton i *Fight Club*
  Jeff Bridges i *The Big Lebowski*

ULIKE TYPER KONFLIKTER I BØKER

Konflikter er kampen mellom motstridende krefter. Det kan deles inn i indre og ytre konflikter som driver karakterene fremover på ulike måter. For at leserne skal bli engasjert når de leser en bok, må de få servert en historie med dybde og hindringer langs veien, og det må oppstå konflikter som utfordrer karakterene, slik at historien ikke blir kjedelig.

Enkelt forklart; hovedpersonen ønsker noe, men kan ikke få det fordi noe står i veien, og slik oppstår en konflikt. Konflikter viser oss sannheten om karakteren og tvinger dem til å ta avgjørelser som avslører hvem de virkelig er.

Et eksempel på dette er fra boken **«The Duke and I»,** av Julia Quinn, hvor Daphne Bridgertons største ønske er å gifte seg og stifte en familie. Dessverre tiltrekker hun seg ikke de mennene hun ønsker, og inngår en avtale med the Duke of Hastings, Simon Basset (den mest ettertraktede ungkaren av de alle), om at han skal late som at han er interessert i henne, slik at hun virker mer tiltrekkende for andre menn. Simon derimot, ønsker overhodet ikke å gifte seg med noen og trenger derfor noen som kan jage vekk andre interesserte og de plagsomme mødrene deres. Planen fungerer perfekt, helt til Daphne innser at hun er forelsket i Simon – mannen som aldri skal gifte seg. Hva velger Daphne å gjøre med følelsene sine, for en mann som ikke ønsker å være med henne? Og hvordan velger Simon å håndtere situasjonen?

Indre konflikter kan være begjær, frykt eller lyster i karakteren som driver dem fremover, mens ytre konflikter er ting som skjer utenfor karakterens kontroll. Ytre krefter spiller inn og skaper spenninger i handlingen, mens de indre kreftene bestemmer hvordan karakteren skal reagere og agere på disse.

Gjerne har boken en hovedkonflikt eller hovedtema som disse:

1. **Person vs. person**
   Ytre konflikt som friksjon mellom venner, familie, jobb, eller kjærlighetsinteresser. Noen står kanskje i veien for hva karakteren ønsker, hvor hun må kjempe for å oppnå det hun ønsker.
   Eksempel: Pride and Prejudice

2. **Person vs. naturen**
   Konflikt mellom karakteren og miljøet rundt dem, som for eksempel naturkatastrofer. Det kan handle om alt fra overlevelse i en verden hvor naturen kollapser, til en flodbølge som ødelegger et kystsamfunn.
   Eksempel: Robinson Crusoe, Moby Dick

3. **Person vs. seg selv**
   Konflikt som stammer fra indre konflikt, frykt og egne tanker. Hva er rett og galt? Det kan være mentale helseproblemer karakteren kjemper imot eller dragning mellom det gode og onde. Kanskje er det en historie om en person som kjemper mot spiseforstyrrelser og deler sin kamp mot dette.

4. **Person vs. samfunnet**
   Konflikt som handler om karakterens kamp mot sosiale koder i samfunnet. Karakteren er kanskje motivert for å gjøre opprør mot samfunnet, eller lederne av samfunnet. Hva er rett og hva er galt? Hvem fortjener lykke, frihet og kjærlighet?
   Eksempler: The Hunger Games – serien, The Handmaiden's Tale, 1984

5. **Person vs. det overnaturlige**
   Konflikt mellom karakteren og det overnaturlige. Romvesener, spøkelser, alver, vampyrer osv. faller inn under denne kategorien. Kanskje karakteren har en skjebne han ikke ønsker, og må finne ut av hvordan han skal akseptere og håndtere dette?
   Eksempler: IT, Harry Potter

6. **Person vs. teknologi**
   Konflikt mellom karakteren og teknologiske oppdagelser. Dette er vanlig innen sci-fi og thriller kategoriene, hvor hovedpersonen må kjempe mot teknologi på ulike måter. I George Orwells 1984 blir teknologi brukt for å spionere på menneskene i boken og kontrollere livene deres
   Eksempler: Mary Shelley's Frankenstein, Iron Man, The Stranger Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde, 1984

Uten konflikter ville det rett og slett være fryktelig kjedelig å lese bøker. Det er nysgjerrigheten på hvordan karakterene skal takle disse konfliktene som får leserne til å bla videre. Tenk gjennom hvilke konflikter som skal drive handlingen fremover i historien du skriver og bygg inn flere konflikter dersom du ser at historien mangler denne spenningen. Ingen har sagt at veien mot målet til hovedkarakteren behøver å være lett.

KREATIVE SKRIVEØVELSER

Noen ganger kan man føle seg uinspirert og fastlåst i skrivingen, og da trenger du kanskje litt kreativ inspirasjon. Her har jeg samlet ti kreative skriveøvelser du kan gjøre når du ikke vet hva du skal skrive om, eller bare trenger å hale frem din indre forfatter.

1. **Finn frem et blankt ark**
   Skriv ned et ord. Det første ordet du tenker på.
   Skriv deretter ned et ord til. Bare et helt tilfeldig annet ord, som ikke behøver å ha noe med det første i det hele tatt.
   Deretter skriv ned alle ord du tenker uten å redigere noe som helst. Del gjerne opp i flere linjer, som i et dikt, og lek med det.
   Kjemp imot din indre perfeksjonist.

2. **7x7x7**
   Finn fram den syvende boken i bokhyllen din.
   Åpne den opp på den syvende siden og se på den syvende setningen.
   Skriv et dikt eller historie som begynner med den setningen.
   Begrens deg til syv linjer eller syv avsnitt.

3. **Ordbok**
   Åpne opp en ordbok på en tilfeldig side.
   Finn et ord som du ikke kan definere og lag en definisjon på det ordet.
   Gjenta dette flere ganger.

4. **Ditt første**
   Beskriv en av dine første opplevelser; ditt første kyss, ditt første kjæledyr, din første skoledag – som kan inspirere deg til historier videre.

5. **Marker på et kart**
   Finn frem et kart og marker et sted i blinde som du må skrive om.

6. **Jeg husker…**
   Begynn et avsnitt med å skrive «jeg husker» og skriv en fortelling videre ut ifra dette.

7. **Skriv en fortelling som noen har fortalt deg**
   Kanskje har foreldrene eller besteforeldrene dine fortalt deg noe som skjedde da de var unge, eller kanskje har bestevenninnen din fortalt om en skikkelig dårlig date.

8. **Skriv et brev til den yngre deg**
   Dette kan være deg selv som barn eller for bare et par år siden. Prøv å se på den yngre deg som en separat og egen person med egne følelser som kan bli rørt og påvirket av det du skriver, slik en leser vil bli påvirket av det du skrive for dem.

9. **Lat som at du er en annen person**
   Dette kan være noen du kjenner eller en oppdiktet karakter.
   Plasser deg selv i denne personens sko og reager slik som du tenker at denne personen ville reagert på en hendelse.
   Velg et scenario og skriv personens tanker og hva personen ser og føler.

10. **Skriv om noe eller noen som forandret livet ditt**
    I denne øvelsen skal du ikke late som at du er noen andre.
    Skriv historien basert på dine egne tanker og følelser.
    I stedet for å bare gjenfortelle hendelsen, skriv om hvordan du følte deg, hva din reaksjon var og hvordan det har forandret deg i ettertid.
    Du behøver ikke vise dette til noen, så skriv fra hjertet og tøm alle følelsene dine ut på papiret.

SKRIV SOM OM INGEN SKAL LESE DET

Hvis du planlegger å publisere det du skriver, enten på en blogg, som e-bok eller ved å gi ut en bok, kan det lett bli overveldende å tenke på at noen faktisk skal lese det du skriver. Plutselig føles ingen ting bra nok og du begynner kanskje å tvile på dine egne ferdigheter som forfatter.

Er åpningsscenen bra nok?
Er hovedkarakteren interessant?
Hvorfor skal noen gidde å lese det jeg skriver?
Er det jeg skriver verdt å lese?

Vel, glem alle slike tanker når du skriver! Å være en forfatter handler om å være i stand til å dele dine tanker, ideer og opplevelser med verden, noe som kan virke ganske skremmende. Det betyr imidlertid ikke at alt må være perfekt første gangen du skriver det ned – tvert imot!

Når du skriver, handler det om å gå inn i den helt egne «Skriveboble». Her skal du føle deg trygg og inspirert til å skrive. Hva som får deg inn i denne boblen, det er opp til deg å finne ut, men her har du noen tips.

#1 Finn et Sted Hvor Du Føler Deg Trygg
Med dette mener jeg at du må finne et sted å sitte hvor du føler deg komfortabel og avslappet nok til å skrive, uten å føle at noen leser over skulderen din.

- Jobb i et rom hvor du kan lukke døren og holde familie, venner eller romkamerater unna.
- Det kan kanskje føles tryggere å jobbe på en travel kafé hvor du ikke kjenner noen, enn i nærheten av nysgjerrige bekjente som lurer på hva du skriver.
- Møt andre forfattere, kanskje på biblioteket eller en forfattersamling.
- Skriv for hånd i en notatbok fremfor å skrive på en stor pc-skjerm.
- Bytt til en liten font på pc-skjermen som er vanskelig å lese på anstand, slik at du unngår at andre kan lese det. (Dette kan jo lett endres senere.)
- Reis bort for å oppleve nye ting og få ny inspirasjon eller ro til å skrive.

#2 Glem Leseren
Leseren er jo selvfølgelig viktig. Det jeg mener er at du ikke skal tvile på hver setning du skriver og lure på om den er bra nok eller ikke, og på hva du tror leseren vil tenke.
Fokuser på å få skrevet ned budskapet ditt, og ikke bry deg om leseren vil forstå skrivemåten eller vitsen du noterer. Dette er ting du kan redigere senere. Når du skriver ned første utkast handler det først og fremst om å notere ned dine uredigerte tanker.

#3 Gå Inn i «Skrivesonen»
Har du opplevd noen ganger at ordene bare flyter ut av deg? At det føles uanstrengt å skrive? Dette er en fantastisk følelse, og noe du lettere kan oppleve ved å legge forholdene til rette for deg selv.

Det kan selvfølgelig variere fra person til person, hva som fungerer for deg. Noen eksempler er:

- Å ha på musikk – eller å skrive i total stillhet.
- Å lukke øynene et øyeblikk mens du skriver. (Fungerer best hvis du kan skrive touch).
- Å gi deg selv en tidsfrist, og skrive så fort du kan frem til tiden går ut.
- Lag deg en god kopp te eller kaffe.
- Gi deg selv en skriveøvelse på begynnelsen av skriveøkten, for å varme opp og kickstarte din indre stemme.
- Bruke et spesielt plagg som gir deg den rette følelsen. Kanskje du har et favorittplagg, som inspirerer deg eller er spesielt komfortabelt.
- Brenn stearinlys eller røkelse eller lignende for å lage en spesiell stemning i rommet.

Ikke vær selvbevisst eller tvil på deg selv når du er i Skriveboblen. Bare skriv og glem tid og sted. Fokuser på skrivingen. Skriv som om ingen ser på deg eller forsøker å lese over skulderen din.

Bruk dette når du skal gjenoppta et prosjekt du begynte på for flere måneder siden, men aldri helt klarer å fullføre. Finn et trygt, komfortabelt sted, og lag riktig atmosfære for å komme i skrivesonen, og slutt å bekymre deg over leseren.

I skriveboblen er det kun deg og ordene.
Bare skriv.

BLI KJENT MED KARAKTERENE DINE

For å skrive en skikkelig god bok, må man ha gode karakterer som driver historien fremover. Interessante hovedpersoner er gjerne komplekse og har en bakgrunnshistorie. De har gjerne levd et liv før handlingen i boken starter, og dette livet må du som forfatter kjenne til for å bringe dybde inn i historien.

For å komme i gang med utviklingen av karakterene i historien din, har jeg laget to skjemaer du kan skrive ut og bruke som inspirasjon når du jobber med utviklingen av karakterene. Disse skjemaene kan være fine å bruke som referanser for å holde styr på de ulike karakterene, spesielt hvis du har mange av dem. Det er dessuten lett å tenke at man husker alt man har skrevet om en person i historien sin, men plutselig har man gitt den samme personen to ulike hårfarger uten å ha lagt merke til det. Men sånt legger leserne merke til.

Det kan være lurt å lage en egen mappe med karakterer som du enkelt kan henvende deg til for å sjekke fakta. På denne måten kan du utvikle komplekse og interessante karakterer uten å miste oversikten på fakta som hvem som hadde vært i en bilulykke som barn, hvem som hadde Jenny som bestevenn, eller hvem som hadde arr nedover kinnet.

Det første skjemaet inneholder basisinfo om karakteren. Dette er fint når du bygger fundamentet for karakteren.

BASIS INFO OM KARAKTEREN

Fornavn

Kjønn

Etternavn

Seksuell orientering

Kallenavn

Yrke

Bursdag og alder

Religion

Status (Singel, gift osv)

Familie

Beste venn

Verste fiende

Utseende

Kjennetegn

BAKGRUNNSHISTORIE

I DYBDEN PÅ KARAKTEREN

Hva motiveres karakteren av?

Hva frykter karakteren?

Hva er karakterens styrker?

Hva er karakterens svakheter?

Indre konflikt

Ytre konflikt

Hva ønsker karakteren å oppnå?

Skjulte talenter

Hemmeligheter

Forbindelse til andre karakterer

Livsfilosofi

Andre notater

NYTTIGE RESSURSER

Ressurser for rettskriving:

Bokmålsordboka og Nynorskordboka – Gratis ordbøker på nett.

Ordnett.no – Ordbøker på nett. Kan også lastes ned som app.

Språkrådet – Få skriveråd fra Språkrådet

Korrekturavdelingen.no – Skriveregler og råd om rettskriving og tegnsetting

Google Translate – Gratis språkoversetter

Andre skriveressurser:

Writers online – Verdens største magasin for skribenter! Inneholder interessante intervjuer og artikler med nyttig informasjon om kreativ skriving.

Writer's Digest – Nettside og magasin som inneholder masse nyttig informasjon for skribenter.

The Writer – Amerikansk magasin. Kan abonneres på digitalt.

Takk for at du leste e-boken "Hvordan skrive en bok". Jeg håper det ga deg noen nyttig tips om skriveprosessen. Husk å besøke Skriveguiden.com for oppdateringer og nye innlegg. Send meg gjerne tilbakemeldinger eller forslag til innlegg jeg kan skrive via bloggen.

Martine

Følg Skriveguiden på Instagram.

Følg Skriveguiden på Facebook.

Kilder:

https://www.writersbureau.com/writing/planning-a-novel-2.htm

https://www.scribendi.com/academy/articles/types_of_conflict_in_literature.en.html

https://www.nownovel.com/blog/kind-conflicts-possible-story/

http://characterchange.com/

Skriveguiden